wrexham
COUNTY BOROUGH COUNCIL
CYNGOR BWRDEISTREF SIROL
wrecsam

Datganiad Polisi Gamblo

Rhagfyr, 2018

Cynnwys

1. Cyflwyniad

1.1 Cefndir

1.2 Daearyddiaeth Bwrdeistref Sirol Wrecsam

1.3 Proses Ymgynghori

2. Cwmpas a Graddau

3. Amcanion Trwyddedu

3.1 Amcan 1: Atal gamblo rhag bod yn ffynhonnell o drosedd ac anhrefn

3.2 Amcan 2: Sicrhau bod gamblo'n cael ei wneud yn deg ac yn agored

3.3 Amcan 3: Amddiffyn plant ac unigolion diamddiffyn eraill

4. Deddfwriaeth a Pholisïau

4.1 Deddfwriaeth

4.2 Cynllunio a Rheoli Adeiladu

5. Dirprwyaeth, y Pwyllgor Trwyddedu a Phenderfynu

5.1 Dirprwyaeth

5.2 Y Pwyllgor Trwyddedu

5.3 Penderfynu

6. Egwyddorion Cyffredinol

6.1 Awdurdod cymwys i amddiffyn plant rhag niwed

6.2 Partïon sydd â chysylltiad

6.3 Cyfnewid gwybodaeth

6.4 Archwilio ac Achosion Troseddol

7. Proses Drwyddedu

7.1 Ceisiadau

7.2 Cyfryngu

7.3 Amodau16

7.4 Adolygiadau

8. Safonau Lleol18

8.1 Trwyddedau Safle

8.2 Hysbysiadau

8.3 Hawlenni

8.4 Cofrestriadau

8.5 Asesiadau Risg Lleol

9. Cwynion yn erbyn Safleoedd Trwyddedig

10. Gwybodaeth Bellach

10.1 Peiriannau gemau25
10.2 Cofrestr drwyddedu
10.3 Cronfa ddata o gofnodion safleoedd

Atodiad A: Rhestr Termau

Atodiad B: Dirprwyo Penderfyniadau

Atodiad C: Crynodeb o Beiriannau Gemau

1. Cyflwyniad

1.1 Cefndir

1.1.1 O dan ddarpariaethau Deddf Gamblo 2005, Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam yw'r **Awdurdod Trwyddedu** (a chyfeirir ato yn y ddogfen hon fel "yr awdurdod trwyddedu") sy'n gyfrifol am roi trwyddedau, hysbysiadau, hawlenni a chofrestriadau safleoedd gamblo yn Sir Wrecsam.

1.1.2 Mae Deddf Gamblo 2005 ("y Ddeddf") yn gofyn bod awdurdod trwyddedu'n paratoi ac yn cyhoeddi datganiad polisi trwyddedu ("y polisi") pob tair blynedd. Llunnir y polisi hwn dan Adran 349 yn y Ddeddf ac yn unol â'r *'Guidance to Licensing Authorities'* a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Gamblo dan Adran 25 yn y Ddeddf ("y Canllaw").

1.1.3 Mae'r awdurdod trwyddedu yn rhwym wrth y Ddeddf ac unrhyw reoliadau a wneir oddi tani. Mae'n rhaid i'r awdurdod trwyddedu roi ystyriaeth i'r Canllaw ac Amodau Trwyddedau a'r Codau Ymarfer (LCCP) a gyhoeddir gan y Comisiwn Gamblo (Adran 153). Os yw'n ystyried bod hynny'n briodol, gall yr awdurdod trwyddedu wyro oddi wrth y Canllaw os oes ganddo reswm da dros wneud hynny ac os gall roi rhesymau llawn.

1.1.4 Mabwysiadwyd y polisi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam ar **12 Rhagfyr 2018** ar ôl ystyried y sylwadau a gafwyd gan y rhai yr ymgynghorwyd â nhw. Daw'r polisi i rym ar y dyddiad hwn a bydd yn parhau mewn grym tan ystyrir bod angen adolygiad statudol neu adolygiad arall a phroses ymgynghori. Bydd yr awdurdod trwyddedu'n parhau i adolygu'r polisi, gan wneud unrhyw ddiwygiadau mae'n eu hystyried yn briodol i gefnogi'r amcanion trwyddedu. Bydd unrhyw ddiwygiadau'n cael eu cyhoeddi ar ffurf datganiad polisi newydd neu, os yw hynny'n briodol, drwy gyhoeddi'r diwygiad.

1.1.5 Bydd y polisi fel arfer yn berthnasol i unrhyw gais y penderfynir arno ar ôl y dyddiad y mae'r awdurdod trwyddedu yn penderfynu gweithredu'r polisïau hyn, heb ystyried dyddiad cyflwyno'r cais.

1.1.6 Mae egwyddorion allweddol y polisi wedi'u cyflwyno mewn bocsys llwyd.

1.1.7 Dylid darllen yr Atodiadau ar y cyd â'r polisi hwn, ond nid ydynt yn ffurfio rhan o'r polisi a gellir eu diweddaru ar unrhyw adeg.

1.2 Daearyddiaeth Bwrdeistref Sirol Wrecsam

1.2 1 Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam yng Ngogledd-ddwyrain Cymru. Wrecsam yw'r dref fwyaf yng Ngogledd Cymru ac mae'n ganolfan weinyddol ac yn ganolfan i fasnach, manwerthu ac addysg. Mae Wrecsam yn sefyll rhwng mynyddoedd Cymru a gwastatir Dyffryn Dyfrdwy wrth ymyl y ffin â Lloegr. Mae poblogaeth o bron i 137,000 ym Mwrdeistref Sirol Wrecsam, y bedwaredd ardal drefol fwyaf yng Nghymru.

1.3 Proses Ymgynghori

1.3.1 Ymgynghorwyd yn ffurfiol ar y Datganiad Polisi Trwyddedu drafft gyda:

- Heddlu Gogledd Cymru;
- Cynrychiolwyr deiliaid y gwahanol drwyddedau ar gyfer safleoedd yn y Fwrdeistref y bydd y polisi hwn yn effeithio arnynt;
- Unigolion a busnesau sy'n debygol o gael eu heffeithio gan gamblo awdurdodedig yn y Fwrdeistref.

1.3.2 Cafodd y Datganiad Polisi Trwyddedu drafft hefyd ei hysbysebu ac roedd ar gael i'w archwilio ar wefan yr awdurdod trwyddedu, ac yn swyddfeydd y Cyngor am bythefnos, yn unol â gofynion y Ddeddf.

1.3.3 Gan gadw at y Canllaw'n llawn, rhoddodd yr awdurdod trwyddedu sylw priodol i farn y rhai yr ymgynghorwyd â nhw. Wrth benderfynu faint o sylw i roi i sylwadau penodol, ystyriodd yr awdurdod:

- pwy wnaeth y sylwadau (beth yw eu harbenigedd neu eu cysylltiad);
- faint o bobl eraill sydd wedi mynegi'r un farn neu farn debyg;
- i ba raddau mae'r sylwadau'n ymwneud â materion y dylai'r awdurdod trwyddedu fod yn eu cynnwys yn y datganiad polisi.

2. Cwmpas a graddau

2.0.1 Pwrpas y datganiad polisi trwyddedu hwn yw nodi'r egwyddorion y bydd yr awdurdod trwyddedu'n eu rhoi ar waith wrth arfer ei swyddogaeth drwyddedu, h.y. wrth reoleiddio'r gweithgareddau gamblo sy'n dod o dan y Ddeddf. Cyfeirir at y Ddeddf er mwyn hwyluso dealltwriaeth ond nid y bwriad yw bod yn grynodeb mwy syml o'r gyfraith.

2.0.2 Mae'r Ddeddf yn diffinio **Gamblo** fel:- -

2.0.3 **Chwarae Gemau** - chwarae 'gêm siawns' am wobr. Mae 'gêm siawns' yn cyfeirio at gêm sy'n cynnwys elfen o siawns a sgil, gêm sy'n cynnwys elfen o siawns y gellir ei dileu drwy sgil eithriadol, a gêm sy'n cael ei chyflwyno fel un sy'n cynnwys elfen o siawns, ond nad yw'n cynnwys chwaraeon.

2.0.4 **Betio** - gwneud neu dderbyn bet ar ganlyniad ras, cystadleuaeth neu unrhyw ddigwyddiad arall; y tebygolrwydd y bydd rhywbeth yn digwydd neu na fydd rhywbeth yn digwydd; neu a yw rhywbeth yn wir ai peidio.

2.0.5 **Cymryd rhan mewn loteri** - talu er mwyn cymryd rhan mewn trefniant lle mae un neu fwy o wobrau'n cael eu rhoi drwy broses sy'n dibynnu'n llwyr ar siawns.

Mae rhestr lawn o'r eirfa sy'n cael ei defnyddio yn y Ddeddf ac yn y polisi hwn i'w gweld yn **Atodiad B**.

2.0.6 Mae'n drosedd dan Adran 33 yn y Ddeddf i ddarparu cyfleusterau i gamblo oni bai bod eithriad o dan y Ddeddf i wneud hynny.

2.0.7 Y **mathau o awdurdodiad** mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod trwyddedu eu rheoli yw:

- Trwyddedau Safle
- Hysbysiadau Defnydd Dros Dro
- Hysbysiadau Defnydd Achlysurol
- Hawlenni sy'n ofynnol o dan y Ddeddf; a'r
- Cofrestriadau sy'n ofynnol o dan y Ddeddf.

2.0.8 Mae'r polisi hwn yn ymwneud â phob trwydded safle, hysbysiad, hawlen a chofrestriad sy'n dod o dan ddarpariaethau'r Ddeddf, sef: -

- Trwyddedau Safle
  - Casinos;
  - Safleoedd Bingo;
  - Safleoedd Betio;
  - Traciau (*safleoedd lle mae rasys neu ddigwyddiadau chwaraeon eraill yn cael eu cynnal)*;
  - Canolfannau Gemau i Oedolion;
  - Canolfannau Adloniant i Deuluoedd â thrwydded;
- Hysbysiadau
  - Hysbysiadau Defnydd Dros Dro
  - Hysbysiadau Defnydd Achlysurol
- Hawlenni
  - Hawlenni Peiriannau Gemau mewn Canolfannau Adloniant i Deuluoedd;
  - Hawlenni Gemau Clybiau;
  - Hawlenni Peiriannau Gemau Clybiau;
  - Hawlenni Peiriannau Gemau mewn safleoedd â thrwydded cyflenwi alcohol;
  - Hawlenni Gemau â Gwobr;
- Cofrestriadau
  - Cofrestriadau ar gyfer loteri gan gymdeithasau bach.

3. Amcanion Trwyddedu

3.0.1 Wrth arfer ei swyddogaethau o dan y Ddeddf, mae'n rhaid i'r awdurdod trwyddedu geisio hyrwyddo'r tri **amcan trwyddedu** sydd yn y Ddeddf. Y tri amcan yw:

- atal gamblo rhag bod yn ffynhonnell o drosedd ac anhrefn, bod yn gysylltiedig â throsedd ac anhrefn, na chael ei ddefnyddio i gefnogi trosedd;
- sicrhau bod gamblo'n cael ei wneud yn deg ac yn agored; ac
- amddiffyn plant neu unigolion diamddiffyn eraill rhag niwed neu gamfanteisio drwy gamblo.

3.1 Amcan 1: Atal Gamblo Rhag Bod Yn Ffynhonnell O Drosedd Ac Anhrefn

3.1.1 Wrth benderfynu ar geisiadau, bydd yr awdurdod trwyddedu'n ystyried a fydd rhoi trwydded safle'n arwain at gynnydd o ran trosedd ac anhrefn.

3.1.2 Mae'r Canllaw i awdurdodau lleol yn nodi bod anhrefn wedi'i fwriadu i olygu unrhyw weithgarwch sy'n fwy difrifol ac sy'n amharu'n fwy na niwsans yn unig. Byddai ffactorau i'w hystyried wrth bennu a oedd amhariad yn ddigon difrifol i fod yn anhrefn yn cynnwys a oedd angen cymorth gan yr heddlu a pha mor fygythiol oedd yr ymddygiad i'r rhai a allai ei weld neu ei glywed. Mae'r awdurdod trwyddedu'n cytuno â'r datganiad hwn.

3.1.3 Anogir yr ymgeiswyr i drafod y gweithdrefnau i atal troseddu ar eu safle gyda Swyddogion Trwyddedu'r awdurdod trwyddedu a/neu Heddlu Gogledd Cymru cyn gwneud cais ffurfiol.

3.1.4 Wrth ystyried ceisiadau am drwyddedau, bydd yr awdurdod trwyddedu'n ystyried y canlynol yn benodol:

- Dyluniad a chynllun y safle;
- Yr hyfforddiant a roddir i staff ar fesurau atal troseddu sy'n briodol i'r safle hwnnw;
- Nodweddion diogelwch ffisegol sydd wedi'u gosod ar y safle. Gallai hyn gynnwys materion fel lleoliad peiriannau talu neu safon y teledu cylch caeedig sydd wedi'i osod;
- Os oes cyfyngiadau oedran ar safle, y gweithdrefnau sydd ar waith i gynnal gwiriadau oedran;
- Tebygolrwydd unrhyw drais neu broblem â threfn gyhoeddus neu blismona drwy roi'r drwydded.

3.2 Amcan 2: sicrhau bod gamblo'n cael ei wneud yn deg ac yn agored

3.2.1 Yn gyffredinol, ni fyddai'r Comisiwn yn disgwyl i awdurdodau trwyddedu boeni am sicrhau bod gamblo'n cael ei wneud mewn modd teg ac agored gan y bydd hwn yn fater un ai i reolwr y busnes gamblo, ac felly yn ymwneud â'r Drwydded Weithredu, neu'n gysylltiedig ag addasrwydd a gweithgarwch unigolyn ac felly yn ddarostyngedig i'r Drwydded Bersonol, ac mae'r ddwy o'r rhain yn gyfrifoldeb ar y Comisiwn Gamblo.

3.3 Amcan 3: Amddiffyn plant ac unigolion diamddiffyn eraill

3.3.1 Gyda rhai eithriadau cyfyngedig, ni chaniateir mynediad i blant a phobl ifanc i safleoedd gamblo trwyddedig, sy'n lleoedd i oedolion yn unig.

3.3.2 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ceisio cyfyngu ar hysbysebion ar gyfer safleoedd fel nad yw gamblo'n cael ei anelu at blant na'i hysbysebu mewn modd a fyddai'n ei wneud yn benodol ddeniadol i blant.

3.3.3 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n ymgynghori â'r Adran Gwasanaethau Cymdeithasol ar unrhyw gais sy'n dangos y gallai fod bryder ynglŷn â mynediad i blant neu unigolion diamddiffyn.

3.3.4 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn barnu rhinweddau pob cais unigol cyn penderfynu a ddylid gosod amodau i amddiffyn plant ar rai categorïau o safleoedd. Gallai hyn gynnwys gofynion fel:

- Goruchwylio mynedfeydd;
- Gwahanu ardaloedd gamblo oddi wrth ardaloedd y mae plant yn eu defnyddio'n aml;
- Goruchwylio peiriannau gemau mewn safleoedd nad ydynt yn rhai penodol i oedolion gamblo.

3.3.5 Mae Deddf 2005 yn darparu ar gyfer Cod Ymarfer ar fynediad i blant a phobl ifanc i safleoedd casino a sut y bydd yr awdurdod trwyddedu yn gweithio'n agos gyda'r heddlu i orfodi'r gyfraith yn briodol.

3.3.6 Nid yw'r awdurdod trwyddedu'n ceisio atal grwpiau penodol o oedolion rhag gamblo yn yr un modd ag y mae'n ceisio atal plant, ond at ddibenion rheoleiddio, bydd yn ystyried bod '**oedolion diamddiffyn**' yn cynnwys:

- pobl sy'n gamblo mwy nag y maent eisiau ei wneud;
- pobl sy'n gamblo y tu hwnt i'w modd; a
- pobl nad ydynt efallai'n gallu gwneud penderfyniad gwybodus neu gytbwys am gamblo oherwydd amhariad meddyliol, alcohol neu gyffuriau.

4. Deddfwriaeth a pholisïau

4.1 Deddfwriaeth

4.1.1 Wrth ymgymryd â'i swyddogaeth drwyddedu o dan Ddeddf Gamblo 2005, bydd yr awdurdod trwyddedu yn defnyddio ystod lawn o fesurau gan gynnwys ei reolaethau cynllunio a bydd yn rhoi sylw i ddeddfwriaeth, strategaethau a pholisïau a allai effeithio ar hyrwyddo'r amcanion trwyddedu. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Deddf Cydraddoldeb 2010
- Adran 17 yn Neddf Trosedd ac Anhrefn 1988;
- Deddf Hawliau Dynol 1998;
- Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith ac ati 1974;
- Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990;
- Deddf Plismona a Throsedd 2017;
- Deddf Cysylltiadau Hiliol 1976 (fel y'i diwygiwyd)
- Deddf Trwyddedu 2003
- Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005
- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- Cod Cydymffurfio Rheoleiddwyr
- Polisi Gorfodi Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

Fodd bynnag, nid yw'r polisi wedi'i fwriadu i ddyblygu cyfundrefnau deddfwriaeth a rheoliadau sy'n bod eisoes ac sydd eisoes yn gosod rhwymedigaethau ar gyflogwyr a gweithredwyr.

4.2 CYNLLUNIO A RHEOLI ADEILADU

4.2.1 Mae cyfundrefnau cynllunio, rheoli adeiladu a thrwyddedu wedi'u gwahanu'n briodol i osgoi dyblygu ac aneffeithlonrwydd. Maent yn cynnwys rhoi ystyriaeth i faterion gwahanol, ond cysylltiedig.

4.2.2 Yr awdurdod sydd â chyfrifoldebau cynllunio dynodedig a statudol yn Sir Wrecsam yw Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam.

4.2.3 Mae polisïau cynllunio Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam wedi'u cynnwys o fewn 'Cynllun Datblygu Unedol Cyngor Wrecsam'.

4.2.4 Yn gyffredinol, mae caniatâd cynllunio'n awdurdodi ystod eang o fathau o ddefnydd ar gyfer safleoedd, ond mae trwyddedau'n cael eu rhoi ar gyfer math penodol o weithgaredd. Gall caniatâd cynllunio ar gyfer defnydd adloniant, er enghraifft, gynnwys gweithgareddau sy'n gallu effeithio ar yr ardal leol mewn sawl ffordd wahanol. Mae angen ystyried union natur effeithiau'r gweithgareddau mae ymgeisydd am drwydded safle'n bwriadu eu cynnal pan ddaw cais i law.

4.2.5 Bydd yr awdurdod trwyddedu fel arfer yn disgwyl y bydd caniatâd cynllunio priodol wedi'i roi mewn perthynas ag unrhyw safle cyn cyflwyno cais am drwydded. Fodd bynnag, gall ceisiadau am drwyddedau gael eu gwneud cyn ceisio na derbyn unrhyw ganiatâd cynllunio perthnasol.

4.2.7 Bydd yr awdurdod hefyd fel arfer yn disgwyl i'r gweithgarwch sydd i gael ei awdurdodi gan y drwydded fod yn ddefnydd cynllunio cyfreithlon ac nad yw unrhyw oriau gweithredu a geisir yn mynd y tu hwnt i unrhyw rai a awdurdodir gan y caniatâd cynllunio.

4.2.8 Nid yw oriau gweithredu a ganiateir o fewn y broses drwyddedu yn disodli unrhyw gyfyngiadau a osodir fel amod cynllunio. Bydd amodau cynllunio'n cael eu trin drwy'r broses gynllunio.

5. Dirprwyaeth, Y Pwyllgor Trwyddedu A Phenderfynu

5.1 Dirprwyaeth

5.1.1 Bydd yr awdurdod trwyddedu ynghlwm ag ystod eang o benderfyniadau a swyddogaethau cynllunio ac mae wedi sefydlu'r Pwyllgor Trwyddedu i'w gweinyddu. Gan gydnabod bod angen gwasanaeth cyflym, effeithlon a chost-effeithiol ar gyfer pob un sydd ynghlwm â'r broses drwyddedu, mae'r Pwyllgor wedi dirprwyo rhai penderfyniadau a swyddogaethau penodol ac wedi sefydlu Is-bwyllgor i ymdrin â nhw.

5.1.2 Bydd nifer o'r penderfyniadau a'r swyddogaethau hyn yn gwbl weinyddol eu natur ac yn cynnwys rhoi caniatâd i geisiadau nad ydynt yn rhai dadleuol, er enghraifft, bydd ceisiadau'r trwyddedau a'r hawlenni hynny lle nad oes unrhyw sylwadau wedi'u derbyn yn cael eu dirprwyo i Swyddogion y Cyngor.

5.1.3 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n dirprwyo materion trwyddedu i'r Is-bwyllgor Trwyddedu ac i Swyddogion ymdrin â nhw yn unol â'r prosesau diweddaraf i ddirprwyo swyddogaethau a nodir mewn canllawiau a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol, o dan Adran 182 yn y Ddeddf. Mae'r tabl yn **Atodiad B** yn nodi'r penderfyniadau a'r swyddogaethau cyfredol y cytunwyd y dylid eu dirprwyo i'r Pwyllgor Trwyddedu, Paneli a Swyddogion.

5.1.4 Nid yw'r ffurf hon ar ddirprwyo yn atal Swyddogion rhag uwchgyfeirio cais at Is-bwyllgor, Is-bwyllgor at y Pwyllgor llawn, neu'r Pwyllgor at y Cyngor llawn, os yw hynny'n briodol.

5.2 Pwyllgor Trwyddedu

5.2.1 Mae'r Ddeddf yn nodi bod swyddogaethau'r awdurdod trwyddedu, gan gynnwys ei benderfyniadau, i gael eu cyflawni gan ei Bwyllgor Trwyddedu. Yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam, cyfeirir at y pwyllgor hwn fel y **Pwyllgor Trwyddedu** ac mae'n cynnwys 14 o aelodau.

5.2.2 Gall y pwyllgor trwyddedu ddirprwyo'r swyddogaethau hyn i is-bwyllgorau neu, mewn achosion priodol, i swyddogion sy'n cefnogi'r awdurdod trwyddedu.

5.2.3 Mae Pwyllgor Trwyddedu Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam wedi penodi **Is-bwyllgor Trwyddedu** i ymdrin â'r canlynol:

- Ceisiadau pan mae sylwadau perthnasol
- Ceisiadau i adolygu trwydded safle
- Ceisiadau am hawlenni gemau clybiau/peiriannau clybiau pan mae sylwadau perthnasol
- Penderfyniad i roi gwrth-hysbysiad i Hysbysiad Defnydd Dros Dro.

5.2.4 Mae'r Is-bwyllgor yn cynnwys 3 aelod a fydd yn gwrando ar geisiadau pan mae sylwadau wedi'u derbyn gan rai sydd â chysylltiad ac awdurdodau cyfrifol. Ni fydd cynghorwyr wardiau ar is-bwyllgor sy'n cynnwys cais o fewn eu Ward nhw.

5.2.5 Os yw Cynghorydd sy'n aelod o'r Pwyllgor Trwyddedu yn gwneud neu wedi gwneud sylwadau ynglŷn â thrwydded ar ran rhywun cysylltiedig, fel mater o lywodraethu da, byddant yn ymatal rhag bod yn rhan o'r broses benderfynu sy'n effeithio ar y drwydded dan sylw.

5.2.6 Bydd yr Is-bwyllgor Trwyddedu'n cyfeirio unrhyw fater nad yw'n medru ymdrin ag o oherwydd nifer ei aelodau sy'n methu â chymryd rhan wrth ystyried neu drafod unrhyw fater neu bleidleisio ar unrhyw gwestiwn mewn perthynas ag o at y Pwyllgor Trwyddedu.

5.2.7 Bydd y Pwyllgor Trwyddedu'n cyfeirio unrhyw fater nad yw'n medru ymdrin ag o oherwydd nifer ei aelodau sy'n methu â chymryd rhan wrth ystyried neu

drafod unrhyw fater neu bleidleisio ar unrhyw gwestiwn mewn perthynas ag o at y Cyngor Llawn.

5.3 Penderfynu

5.3.1 Bydd pob penderfyniad trwyddedu gan y Pwyllgor Trwyddedu neu Is-bwyllgor yn cynnwys rhesymau clir a chadarn dros y penderfyniad. Bydd y penderfyniad a'r rhesymau dros y penderfyniad hwnnw'n cael eu hanfon at yr Ymgeisydd a'r rhai sydd wedi cyflwyno sylwadau perthnasol cyn gynted ag y bo'n ymarferol.

5.3.2 Bydd crynodeb o'r penderfyniad yn cael ei roi ar wefan y Cyngor cyn gynted â phosib ar ôl cadarnhau'r penderfyniad, a bydd yn ffurfio rhan o'r gofrestr drwyddedu statudol y mae'n rhaid i'r awdurdod trwyddedu ei chadw.

5.3.3 Bydd swyddogion trwyddedu'r Cyngor yn ymdrin â phob cais arall am drwydded pan nad oes unrhyw sylwadau wedi'u derbyn, neu pan mae sylwadau wedi'u derbyn a bod yr ochrau'n cytuno nad oes angen gwrandawiad.

5.3.4 Bydd swyddogion y Cyngor yn penderfynu a yw sylwadau'n amherthnasol, yn ofer neu'n flinderus, ac yn penderfynu a ddylid atgyfeirio sylwadau neu geisiadau am adolygu trwyddedau at y Pwyllgor Trwyddedu neu baneli. Os bydd sylwadau'n cael eu gwrthod, rhoddir rhesymau dros hynny.

5.3.5 Er mwyn osgoi ailadrodd rhwng cyfundrefnau statudol eraill gymaint â phosib', ni fydd yr awdurdod trwyddedu'n cynnwys amodau ar drwydded oni bai eu bod yn angenrheidiol i hyrwyddo'r amcanion trwyddedu. Yn gyffredinol, ystyrir na fydd angen amodau os ydynt eisoes yn cael eu trafod yn ddigonol mewn deddfwriaeth arall.

6. Egwyddorion Cyffredinol

6.0.1 Ni fydd unrhyw beth yn y 'Datganiad Polisi' hwn yn:

- Tanseilio hawliau unrhyw berson i ymgeisio am sawl gwahanol fath o ganiatâd dan y Ddeddf ac i'r cais gael ei ystyried ar ei rinweddau ei hun; NEU
- Ddiddymu hawl unrhyw berson i wneud sylwadau ar unrhyw gais neu geisio adolygiad o drwydded neu hawlen pan mae caniatâd iddynt wneud hynny o dan y Ddeddf.

6.0.2 Bydd yr awdurdod trwyddedu, wrth ymgymryd â'r swyddogaeth drwyddedu, yn rhoi sylw dyledus i'r angen i gael gwared ar wahaniaethu anghyfreithlon ac i hyrwyddo cydraddoldeb a pherthnasoedd da rhwng pobl o wahanol grwpiau hil.

6.0.3 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n ceisio caniatáu defnyddio safleoedd i gamblo cyhyd â'i fod yn credu bod hynny:

- Yn unol ag unrhyw god ymarfer perthnasol o dan Adran 24 yn y Ddeddf;
- Yn unol ag unrhyw ganllaw perthnasol a gyhoeddir gan y Comisiwn;
- Yn rhesymol gyson â'r amcanion trwyddedu;
- Yn unol â datganiad polisi trwyddedu'r awdurdod trwyddedu.

6.0.4 Nid yw galw heb ei fodloni yn faen prawf a fydd yn cael ei ystyried wrth benderfynu ar gais am drwydded safle o dan y Ddeddf.

6.1 Awdurdod Cymwys I Amddiffyn Plant Rhag Niwed

6.1.1 Mae'r awdurdod trwyddedu yn dynodi Adran Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam fel yr awdurdod cymwys i roi cyngor ar amddiffyn plant rhag niwed o ystyried y cyfoeth o wybodaeth ac arbenigedd sydd ar gael i wneud hyn.

6.1.2 Mae'r Ddeddf yn dweud y dylai pob awdurdod trwyddedu enwebu un corff i ymgymryd â'r swyddogaeth hon ond gallai fod yn gall i'r awdurdod trwyddedu gynnwys sefydliadau eraill os yw'n credu mai dyna'r peth cywir i'w wneud i atal niwed corfforol, moesol neu seicolegol, yn enwedig pan mae'n derbyn sylwadau ynglŷn â hynny.

6.2 PartÏon sydd â chysylltiad

6.2.1 At ddibenion Deddf Gamblo 2005, mae gan berson neu sefydliad gysylltiad mewn perthynas â thrwydded safle os ydynt, ym marn yr awdurdod trwyddedu sy'n rhoi'r drwydded neu'r awdurdod trwyddedu y cyflwynir y cais iddo:

- yn byw'n ddigon agos i'r safle iddi fod yn debygol y bydd y gweithgareddau awdurdodedig yn effeithio arnynt;
- â chysylltiadau busnes y gallai'r gweithgareddau awdurdodedig effeithio arnynt; gallai hyn hefyd gynnwys, er enghraifft, cymdeithasau masnach, elusennau, grwpiau ffydd a meddygfeydd.
- yn cynrychioli unigolion sy'n bodloni unrhyw un o'r uchod; er enghraifft, Cymdeithasau Preswylwyr a Thenantiaid.

6.2.2 Wrth ystyried a oes cysylltiad, bydd pob achos yn cael ei farnu ar ei rinweddau ei hun gan ystyried yr amgylchiadau perthnasol, gan gynnwys y rhai sydd yn y Canllaw i awdurdodau lleol.

6.2.3 Pan mae person, p'un a ydynt yn cael eu heffeithio'n uniongyrchol gan gais neu'n byw yn agos at y safle trwyddedadwy sydd dan ystyriaeth ai peidio, yn cyflwyno eu hunain i gynrychioli cysylltiadau preswylwyr cyfagos, bydd yr awdurdod trwyddedu fel arfer yn gofyn iddynt ddarparu tystiolaeth eu bod yn gweithredu fel cynrychiolydd i eraill.

6.3 Cyfnewid Gwybodaeth

6.3.1 Wrth gyflawni ei swyddogaethau a'i rwymedigaethau dan Ddeddf Gamblo 2005, bydd yr awdurdod trwyddedu'n cyfnewid gwybodaeth berthnasol gyda chyrff rheoleiddio eraill a bydd yn sefydlu protocolau mewn perthynas â hynny. Wrth gyfnewid gwybodaeth o'r fath, bydd yr awdurdod trwyddedu'n cydymffurfio â gofynion y Ddeddf Gamblo a deddfwriaeth Diogelu Data a Rhyddid Gwybodaeth yn unol â pholisïau cyfredol y Cyngor.

6.3.2 Bydd manylion cyswllt y rhai hynny sy'n gwneud sylwadau a manylion y sylwadau ar gael i ymgeiswyr er mwyn caniatáu trafod ac, os cynhelir gwrandawiad, byddant yn rhan o'r ddogfen gyhoeddus. Bydd unrhyw un sy'n gwneud sylwadau neu'n gwneud cais am adolygu trwydded safle yn cael gwybod y bydd y manylion hyn yn cael eu datgelu.

6.4 Archwilio ac Achosion Troseddol

6.4.1 Bydd Canllaw y Comisiwn Gamblo yn rhoi arweiniad i'r awdurdod trwyddedu, a fydd yn ceisio bod yn:

- **Gymesur**: ni fydd rheoleiddwyr ond yn ymyrryd pan mae angen; bydd mesurau cywiro'n briodol i'r perygl a bydd costau'n cael eu nodi a'u lleihau.
- **Atebol**: bydd rheoleiddwyr yn gallu cyfiawnhau penderfyniadau a bydd y cyhoedd yn gallu craffu arnynt.
- **Cyson**: bydd rheolau a safonau yn gysylltiedig a byddant yn cael eu gweithredu'n deg.
- **Tryloyw**: bydd rheoleiddwyr yn agored ac yn ceisio cadw rheoliadau'n syml ac yn hawdd eu deall.
- **Penodol**: bydd rheolaeth yn canolbwyntio ar y broblem ac yn lleihau sgil-effeithiau.

6.4.2 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ceisio osgoi dyblygu gydag unrhyw gyfundrefn reoleiddio arall cyhyd â bo modd.

6.4.3 Mae'r awdurdod trwyddedu'n cydnabod, ar wahân i'r swyddogaeth drwyddedu, bod nifer o brosesau eraill ar gael i fynd i'r afael â phroblemau ymddygiad afreolus sy'n gallu digwydd oddi wrth safleoedd trwyddedig, gan gynnwys:

- rheolyddion cynllunio;
- mesurau parhaol i greu amgylchedd diogel a glân yn yr ardaloedd hyn mewn partneriaeth â busnesau lleol, gweithredwyr cludiant ac adrannau eraill y Cyngor;
- trafod yn rheolaidd gyda'r heddlu am faterion gorfodi'r gyfraith o ran anhrefn ac ymddygiad gwrthgymdeithasol;
- pŵer yr heddlu, awdurdodau cyfrifol eraill neu breswylydd neu fusnes lleol i wneud cais am adolygu trwydded.

6.4.4 Mae'r awdurdod trwyddedu wedi mabwysiadu rhaglen archwilio yn seiliedig ar risg, h.y. bydd y safleoedd hynny sy'n cael eu hystyried yn fwy o risg yn cael archwiliadau amlach na'r rhai sy'n bygwth llai o risg.

6.4.5 Wrth bennu risg, rhoddir ystyriaeth i: -

- natur y gweithgareddau gamblo sy'n cael eu cynnal ar y safle;
- lleoliad y safle mewn perthynas ag ysgolion, ac ati;
- y gweithdrefnau sydd ar waith gan y rheolwyr i fodloni'r amcanion trwyddedu.

6.4.6 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n gwneud trefniadau i fonitro safleoedd, cynnal archwiliadau a chymryd camau gorfodi priodol y mae'n eu hystyried yn angenrheidiol i gefnogi a hyrwyddo'r amcanion trwyddedu neu ar ôl derbyn cwyn. Bydd y fwrdeistref yn cael ei monitro am safleoedd didrwydded.

6.4.7 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ceisio gweithio gyda'r heddlu i orfodi deddfwriaeth drwyddedu. Mae'n annog yr heddlu i rannu gwybodaeth ynglŷn â thrwyddedigion a safleoedd trwyddedig dan Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998.

6.4.8 Yn gyffredinol, ni fydd camau ond yn cael eu cymryd yn unol â Pholisi Gorfodi'r Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd. I'r diben hwn, bydd egwyddorion allweddol cysonder, tryloywder a chymesuredd yn cael eu cynnal.

6.4.9 Pan mae amodau wedi'u gosod ar drwydded, gall person awdurdodedig o'r awdurdod trwyddedu archwilio'r safle ar unrhyw adeg resymol er mwyn gwirio bod y safle'n cydymffurfio â'r amodau hynny.

6.4.10 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried rhoi rhybudd ysgrifenedig ffurfiol i ddeiliaid trwyddedau sy'n nodi'r gwelliant a argymhellir o fewn cyfnod penodol os yw'n credu bod angen hynny i gefnogi a hyrwyddo'r amcanion trwyddedu.

7. Proses Drwyddedu

7.0.1 **Cynghorir ymgeiswyr bod y broses ymgeisio ar gyfer pob math o awdurdodiad neu ganiatâd wedi'i nodi'n fanwl yn y Ddeddf, y Rheoliadau a'r Canllaw.**

7.0.2 Rhaid gwneud ceisiadau ar y ffurflen benodol neu leol, a rhaid talu'r ffi gyda nhw. Gallwch lawrlwytho pob ffurflen a hysbysiad pwrpasol o wefan y Comisiwn ar Gambling Commission website

7.0.3 Mae pob ffurflen gais leol ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg ac maent ar gael i'w lawrlwytho o wefan yr awdurdod trwyddedu. Gellir hefyd ofyn i'r awdurdod trwyddedu am ffurflen gais yn uniongyrchol drwy ffonio 01978 298990.

7.0.4 Gall ymgeiswyr gyflwyno ceisiadau'n electronig i'r awdurdod trwyddedu drwy gopi caled neu drwy anfon e-bost at **licensingservice@wrexham.gov.uk**.

7.1 Ceisiadau

7.1.1 Y man cychwyn i benderfynu ar geisiadau fydd caniatáu'r cais, heb amodau.

7.1.2 Ni fydd amodau ond yn cael eu hystyried pan mae eu hangen i ddiwallu gofynion yr amcanion trwyddedu ac ni fydd unrhyw amodau a osodir yn rhy lethol a byddant yn gymesur â graddfa'r cais a'r 'risgiau' sydd ynghlwm. Yn gyffredinol, ystyrir na fydd angen amodau os ydynt eisoes yn cael eu cynnwys yn ddigonol mewn deddfwriaeth arall.

7.1.3 Wrth benderfynu ar gais i roi trwydded safle neu adolygu trwydded safle, rhoddir ystyriaeth i:

- bellter y safle oddi wrth ysgolion, canolfannau i oedolion diamddiffyn, neu ardaloedd preswyl sydd â nifer o deuluoedd â phlant; a
- maint a chwmpas y safle gamblo sydd dan sylw.

7.1.4 **Penderfynir ar bob achos yn ôl ei rinweddau ei hun**. Felly, os gall ymgeisydd ddangos yn effeithiol sut y gallent dawelu pryderon mewn perthynas ag amcanion trwyddedu, bydd hyn yn cael ei ystyried.

7.1.5 Pan nad oes unrhyw **sylwadau perthnasol** gan awdurdodau cyfrifol neu rai sydd â chysylltiad mewn perthynas â chais, bydd y drwydded yn cael ei rhoi os yw'r cais wedi'i wneud yn unol â gofynion y Ddeddf. I'r sylwadau fod yn berthnasol, mae'n rhaid iddynt:

- ymwneud â hyrwyddo un o'r tri amcan trwyddedu;
- cael eu gwneud gan awdurdod cyfrifol neu rywun sydd â chysylltiad o fewn y cyfnod penodedig;
- peidio â chael eu tynnu yn eu holau; ac
- ym marn yr awdurdod trwyddedu perthnasol, beidio â bod yn ofer neu'n flinderus.

7.1.6 Pan mae sylwadau perthnasol wedi'u derbyn ar gais a bod y cais wedi'i wneud yn unol â gofynion y Ddeddf, gellid ystyried unrhyw ddiffyg cydymffurfio â gofynion statudol eraill wrth benderfynu a ddylid rhoi trwydded ai peidio.

7.2 Cyfryngu

7.2.1 Pan mae sylwadau ynglŷn ag amcanion trwyddedu wedi'u derbyn gan awdurdodau cyfrifol neu rai sydd â chysylltiad, bydd yr adain drwyddedu'n penderfynu a yw'r sylwadau'n rhai perthnasol.

7.2.2 Os yw'r awdurdod trwyddedu'n ystyried bod y sylwadau'n rhai perthnasol, gallai argymell **cyfarfod cyfryngu** i fynd i'r afael â'r materion sy'n peri pryder a'u hegluro.

7.2.3 Ni fydd y broses hon yn diddymu hawl ymgeisydd neu rai sydd â chysylltiad i wrthod cymryd rhan yn y cyfarfod cyfryngu.

7.2.4 Os nad yw'r broses anffurfiol hon yn llwyddiannus, bydd gwrandawiad o flaen y pwyllgor trwyddedu neu is-bwyllgor yn dilyn. Bydd pob person/sefydliad perthnasol yn cael gwybod.

7.2.5 Y pwyllgor trwyddedu neu'r is-bwyllgor fydd yn penderfynu ar y cais a bydd manylion y penderfyniad hwnnw'n cael eu rhannu rhwng pob un sydd ynghlwm.

7.3 Amodau

7.3.1 Mae'r Ddeddf a'r rheoliadau'n darparu ar gyfer atodi amodau penodol i drwydded safle un ai fel amodau "**gorfodol**" neu rai "**diofyn**".

7.3.2 Mae Adran 169 yn y Ddeddf yn rhoi'r pŵer i awdurdodau trwyddedu osod amodau diofyn ar drwyddedau safle maent yn eu rhoi.

7.3.3 Wrth ystyried unrhyw amodau i'w gosod ar drwyddedau, bydd yr awdurdod trwyddedu'n ystyried yr amgylchiadau lleol a'r risgiau sy'n gysylltiedig â safle penodol neu ddosbarth safle a allai olygu bod angen amodau.

7.3.4 Ni fydd yr awdurdod trwyddedu'n gosod unrhyw amodau oni bai ei fod yn barnu bod angen rhai ar ôl derbyn sylwadau perthnasol a'i fod wedi'i fodloni mewn gwrandawiad bod angen gosod amodau oherwydd y sylwadau a wnaed. Ni fydd wedyn ond yn gosod amodau sy'n briodol ac yn gymesur i hyrwyddo'r amcanion trwyddedu ac sy'n codi o ystyried y sylwadau.

7.3.5 Ni fydd amodau ar drwyddedau safle ond yn ymwneud â gamblo, fel sy'n cael ei ystyried yn briodol yn sgil yr egwyddorion canlynol:

- Rhaid iddynt fod yn gymesur â'r amgylchiadau maent yn ceisio mynd i'r afael â nhw;
- Dylent fod yn berthnasol i'r angen am sicrhau bod yr adeilad arfaethedig yn addas fel cyfleuster gamblo;
- Dylent fod yn uniongyrchol gysylltiedig â'r safle (gan gynnwys yr ardal ac unrhyw risgiau lleol hysbys) a'r math o drwydded y gwneir cais amdani;
- Dylent fod yn gymharol a rhesymol gysylltiedig â maint a math y safle;
- Dylent fod yn rhesymol ym mhob ffordd arall.

7.4 Adolygiadau

7.4.1 Ar unrhyw adeg ar ôl rhoi trwydded safle, gall **awdurdod cyfrifol** neu unrhyw **berson/sefydliad sydd â chysylltiad** ofyn i'r awdurdod trwyddedu adolygu'r drwydded safle oherwydd mater sy'n codi yn y safle mewn cysylltiad ag unrhyw un o'r tri amcan trwyddedu.

7.4.2 Mae'r broses adolygu yn fesur gwarchod allweddol ar gyfer y gymuned pan mae problemau sy'n gysylltiedig â'r amcanion trwyddedu yn y safle.

7.4.3 Ym mhob achos, mae'n rhaid i gais am adolygiad ymwneud â safle penodol ac mae'n **rhaid iddo fod yn berthnasol i hyrwyddo un neu fwy o'r amcanion trwyddedu.**

7.4.4 Gellid gwneud cais am adolygiad ar y sail bod gweithgareddau, yn cynnwys y canlynol, yn cael eu gwneud ar y safle:

- Defnyddio safle trwyddedig i werthu a dosbarthu cyffuriau a gwyngalchu elw o droseddau cyffuriau;
- Defnyddio safle trwyddedig i werthu a dosbarthu arfau tanio anghyfreithlon;
- Defnyddio safle trwyddedig ar gyfer puteindra neu i werthu pornograffi anghyfreithlon;
- Defnyddio safle trwyddedig fel canolfan ar gyfer gweithgarwch troseddol trefnus;
- Defnyddio safle trwyddedig i drefnu camdriniaeth neu ymosodiadau hiliol, homoffobig neu rywiol;
- Defnyddio safle trwyddedig i werthu tybaco neu nwyddau wedi'u smyglo;
- Defnyddio safle trwyddedig i werthu nwyddau wedi'u dwyn;
- Plant a/neu oedolion diamddiffyn yn cael eu rhoi mewn perygl.

7.4.5 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n gwrthod cais am adolygiad os yw'r ymgeisydd yn methu â darparu gwybodaeth a dogfennau ategol yn dangos nad yw un neu fwy o'r amcanion trwyddedu'n cael eu bodloni neu os nad yw'r rheswm dros yr adolygiad yn ymwneud â'r amcanion trwyddedu.

7.4.6 Bydd yr awdurdod trwyddedu hefyd yn gwrthod adolygu cais:

- os yw'r sail yn ofer;
- os yw'r sail yn flinderus;
- os yw'r sail yn amherthnasol;
- os na fydd y sail yn achosi i'r Cyngor ddiddymu trwydded neu ei hatal dros dro neu osod neu gael gwared ar amodau ar y drwydded safle;
- os yw'r sail yn sylweddol debyg i'r sail a ddyfynnwyd mewn cais blaenorol yn ymwneud â'r un safle; neu
- os yw'r sail yn sylweddol debyg i'r sylwadau a wnaed wrth ystyried y cais am drwydded safle.

7.4.7 Mae'r awdurdod trwyddedu'n ystyried ei fod yn arfer da i bob awdurdod cyfrifol sydd â phryderon ynglŷn â phroblemau wedi'u canfod ar safle roi rhybudd am eu pryder i'r deiliad trwydded yn gynnar a'u rhybuddio bod angen gwella a, lle bo modd, dylent gynghori'r deiliad trwydded ynghylch y camau mae angen iddynt eu cymryd er mwyn mynd i'r afael â'r pryderon hynny.

Cychwyn Adolygiad Gan Yr Awdurdod Trwyddedu

7.4.8 Gall trwydded safle hefyd gael ei hadolygu gan yr awdurdod trwyddedu o'i wirfodd.

7.4.9 Cyn gweithredu ei bŵer i gychwyn adolygiad, bydd yr awdurdod trwyddedu'n ceisio cynnal trafodaethau adeiladol gyda'r gweithredwyr ynglŷn ag unrhyw bryderon a gallai ofyn i'r gweithredwr ddarparu ei **asesiad risg** i'r awdurdod trwyddedu, sy'n nodi'r rheolyddion sydd ganddo ar waith i liniaru'r risgiau.

8. Safonau Lleol

8.1 Trwyddedau Safle

8.1.1 Gall trwyddedau safle awdurdodi cyfleusterau gamblo mewn;

- Casinos;
- Safleoedd Bingo;
- Safleoedd Betio, gan gynnwys Traciau;
- Canolfannau Gemau i Oedolion; a
- Chanolfannau Adloniant i Deuluoedd.

Drwy wahaniaethu rhwng mathau o safleoedd, mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn glir y dylai gweithgarwch gamblo'r safle fod yn gysylltiedig â'r safle a ddisgrifir. **Nid yw'r Ddeddf yn caniatáu i safleoedd fod wedi'u trwyddedu ar gyfer mwy nag un o'r safleoedd uchod.**

8.1.1 Ni all cais am drwydded safle ond cael ei gyflwyno gan rai (sy'n cynnwys cwmnïau a phartneriaethau):

- sy'n 18 oed neu'n hŷn, **ac**
- sydd â hawl i ddefnyddio'r safle, **ac**
- sydd â thrwydded weithredu sy'n caniatáu iddynt gynnal y gweithgareddau arfaethedig **NEU** sydd wedi ymgeisio am drwydded weithredu i ganiatáu iddynt gynnal y gweithgareddau arfaethedig.

Ni ellir penderfynu ar drwydded safle nes bydd trwydded weithredu wedi'i rhoi.

8.1.2 Yr eithriad i hyn yw ymgeisydd am drwydded safle er mwyn caniatáu i drac gael ei ddefnyddio ar gyfer betio, gan nad oes angen i'r ymgeiswyr hyn fod â thrwydded weithredu os ydynt ond yn darparu lle i bobl eraill ddarparu lleoedd betio (a bod gan y bobl eraill hynny drwyddedau gweithredu betio dilys).

8.1.3 Mae'r awdurdod trwyddedu'n annog ymgeiswyr i drafod ceisiadau arfaethedig gyda swyddog trwyddedu ac awdurdodau cyfrifol yn gynnar yn y broses a chyn cyflwyno'r cais ei hun. Dylai problemau posib' ddod i'r amlwg felly a dylai helpu i greu system dda o weithio mewn partneriaeth. Gallai hefyd leihau'r angen am wrandawiad yn nes ymlaen.

8.1.4 Anogir ymgeiswyr i sicrhau eu bod yn ymwybodol o unrhyw bolisïau cynllunio a chludiant perthnasol, strategaethau twristiaeth a diwylliant a strategaethau

trosedd ac anhrefn lleol, ac ystyried y rhain, lle bo hynny'n berthnasol, wrth lunio eu rhaglenni gweithredu.

8.1.5 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n disgwyl i bob ymgeisydd fanylu ar y dulliau y byddant yn eu defnyddio i hyrwyddo'r tri amcan trwyddedu yn eu rhaglenni gweithredu, gan roi ystyriaeth i'r math o safle, y gweithgarwch trwyddedadwy arfaethedig, y gweithdrefnau a natur y lleoliad ac anghenion y gymuned leol.

8.1.6 Mae'r awdurdod yn ystyried bod rhaglen weithredu fanwl a threfnus yn dangos bod ymgeisydd yn deall a'u bod yn barod i fodloni cyfrifoldebau deiliad trwydded o dan y Ddeddf.

8.1.7 Mae'r awdurdod yn ystyried y gallai rhaglen weithredu wag neu un prin wedi'i chwblhau roi'r argraff nad yw'r ymgeisydd wedi meddwl digon ynglŷn â chyfrifoldebau deiliad trwydded.

8.1.9 Nid yw galw heb ei fodloni yn faen prawf a fydd yn cael ei ystyried wrth benderfynu ar gais am drwydded safle o dan Ddeddf Gamblo 2005.

Casinos

8.1.10 Nid oes unrhyw gasinos yn y Fwrdeistref Sirol ar hyn o bryd. Ystyriodd Bwrdd Gweithredol y Cyngor y 'Galwad am Gynigion' gan Banel Ymgynghorol Casinos ar gyfer casinos rhanbarthol, bach a mawr yn y cyfarfod ar 7 Mawrth 2006. Penderfynwyd peidio â gweithredu ar y mater hwn.

8.1.11 Nid yw'r awdurdod trwyddedu wedi gwneud penderfyniad 'dim casinos' dan Adran 166 yn Neddf Gamblo 2005, ond mae'n ymwybodol y gall wneud hynny. Pe bai'r awdurdod trwyddedu hwn yn dewis gwneud penderfyniad o'r fath yn y dyfodol, bydd yn diweddaru'r datganiad polisi hwn gyda manylion y penderfyniad hwnnw.

Safleoedd Bingo

8.1.12 Nid yw bingo yn cael ei ddiffinio'n statudol yn y Ddeddf ond mae dau fath o bingo yn hysbys yn gyffredinol:

- Bingo arian, pan mae'r ffioedd chwarae'n talu'r gwobrau arian i'w hennill
- Bingo gwobrau, pan mae gwahanol fathau o wobrau'n cael eu hennill, heb fod yn uniongyrchol gysylltiedig â'r ffioedd chwarae.

8.1.13 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn gosod amodau gorfodol a diofyn ar holl drwyddedau safleoedd bingo.

Safleoedd Betio

8.1.14 Yr awdurdod trwyddedu sy'n gyfrifol am roi a monitro trwyddedau safle ar gyfer pob safle betio.

8.1.15 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn gosod amodau gorfodol a diofyn ar holl drwyddedau safleoedd betio.

Traciau

8.1.16 Nid yw'r Ddeddf yn rhoi rhestr o safleoedd sy'n cael eu cydnabod yn swyddogol fel 'traciau' ond mae nifer o leoliadau ble mae a ble gallai digwyddiadau chwaraeon gael eu cynnal, a rhoi lle i ddarparu cyfleusterau betio drwy hynny. Dyma rai enghreifftiau o draciau:

- Cae rasio ceffylau
- Trac rasio milgwn
- Cae rasio ceffylau pwynt-i-bwynt
- Caeau pêl-droed, criced a rygbi
- Cwrs golff
- Lleoliadau sy'n cynnal twrnameintiau darts, bowls neu snwcer.

8.1.17 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn penderfynu beth sy'n cyfrif fel digwyddiad chwaraeon neu ras fesul achos.

Canolfannau Gemau I Oedolion

8.1.18 Rhaid i ymgeiswyr am drwydded safle ar gyfer canolfan gemau i oedolion feddu ar 'drwydded weithredu gyffredinol ar gyfer peiriannau gemau (canolfan gemau i oedolion)' gan y Comisiwn Gamblo cyn y gellir penderfynu ar drwydded safle.

8.1.19 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn gosod amodau gorfodol a diofyn ar holl drwyddedau safle canolfannau gemau i oedolion.

Canolfannau Adloniant I Deuluoedd

8.1.20 Rhaid i ymgeiswyr am drwydded safle ar gyfer canolfan adloniant i deuluoedd feddu ar 'drwydded weithredu gyffredinol ar gyfer peiriannau gemau (canolfan adloniant i deuluoedd)' gan y Comisiwn Gamblo cyn y gellir penderfynu ar drwydded safle.

8.1.21 Mae canolfannau adloniant i deuluoedd sydd â thrwydded yn aml wedi'u lleoli mewn trefi glan môr, mewn meysydd awyr ac mewn canolfannau gwasanaeth ar draffyrdd ac maent yn darparu ar gyfer teuluoedd, gan gynnwys plant a phobl ifanc heb oruchwylwyr. Mae ganddynt ganiatâd i ddarparu peiriannau gemau categori C a D.

8.1.22 Nid oes caniatâd i blant a phobl ifanc ddefnyddio peiriannau categori C ac mae'n ofynnol bod y ddau fath o beiriannau'n cael eu gwahanu'n glir fel nad yw rhai dan 18 mlwydd oed yn gallu eu defnyddio.

8.1.23 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n ystyried y polisïau a'r gweithdrefnau sy'n cael eu cynnig gan yr ymgeisydd i warchod plant a phobl ifanc wrth ystyried y ceisiadau ar gyfer trwyddedau safle canolfannau adloniant i deuluoedd.

8.1.24 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn gosod amodau gorfodol a diofyn ar holl drwyddedau safle canolfannau adloniant i deuluoedd.

8.2 Hysbysiadau

Hysbysiadau Defnydd Dros Dro

8.2.1 Mae Hysbysiadau Defnydd Dros Dro yn caniatáu defnyddio safle ar gyfer gamblo pan nad oes trwydded safle ond pan mae gweithredwr gamblo yn dymuno defnyddio'r safle dros dro i ddarparu cyfleusterau i gamblo. Byddai safleoedd a allai fod yn addas ar gyfer Hysbysiad Defnydd Dros Dro, yn ôl y Comisiwn Gamblo, yn cynnwys gwestai, canolfannau cynadledda a lleoliadau chwaraeon.

8.2.2 Ni all yr awdurdod trwyddedu ond rhoi hysbysiad defnydd dros dro i berson neu gwmni sydd â thrwydded weithredu berthnasol h.y. trwydded weithredu casino heb fetio o bell.

8.2.3 Mae nifer o gyfyngiadau statudol ar hysbysiadau defnydd dros dro.

8.2.4 Wrth ystyried a yw lle yn dod o dan ddiffiniad "set o safleoedd", bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried perchnogaeth/meddiannaeth a rheolaeth ar y safle, ynghyd â phethau eraill.

8.2.5 Mae'r awdurdod trwyddedu hwn yn disgwyl gwrthwynebu i hysbysiadau ble mae'n ymddangos y byddent yn caniatáu gamblo arferol mewn lle y gellir ei ddisgrifio fel un set o safleoedd, fel sy'n cael ei awgrymu yng nghanllaw'r Comisiwn Gamblo i awdurdodau trwyddedu.

Hysbysiadau Defnydd Achlysurol

8.2.6 Ychydig iawn o ddisgresiwn sydd gan yr awdurdod trwyddedu mewn perthynas â'r hysbysiadau hyn ar wahân i sicrhau y cedwir at y cyfyngiad statudol o 8 diwrnod y flwyddyn. Bydd yr awdurdod trwyddedu hwn, er hynny, yn ystyried diffiniad 'trac' ac a oes caniatâd i'r ymgeisydd fanteisio ar yr hysbysiad.

8.3 Hawlenni

8.3.1 Mae hawlenni wedi'u bwriadu fel dull ysgafn o ymdrin â mân gamblo ategol. Mae'r hawlenni'n rheoleiddio gamblo a'r defnydd o beiriannau gemau ar safleoedd penodol.

8.3.2 Yr awdurdod trwyddedu sy'n gyfrifol am roi:

- Hawlenni Peiriannau Gemau mewn Canolfannau Adloniant i Deuluoedd;
- Hawlenni Gemau Clybiau a Hawlenni Peiriannau Gemau Clybiau;
- Hawlenni Peiriannau Gemau mewn Safleoedd â Thrwydded Cyflenwi Alcohol;
- Hawlenni Gemau â Gwobr.

8.3.3 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn cymeradwyo neu'n gwrthod cais am hawlen. **Ni ellir rhoi amodau ar hawlen.**

8.3.4 Ar ben hynny, mae'r awdurdod trwyddedu yn gyfrifol am dderbyn hysbysiad gan ddeiliaid trwyddedau cyflenwi alcohol dan Ddeddf Trwyddedu 2003 eu bod yn bwriadu arfer eu hawl awtomatig i gael 2 beiriant gemau ar eu safle.

8.3.5 Am ragor o wybodaeth ynglŷn â'r categorïau peiriannau gemau sy'n cael eu caniatáu â hawlen a gwybodaeth ynglŷn â chyfyngiadau symiau i'w betio a gwobrau, mae crynodeb llawn o'r rhain ar gael ar Gambling Commission website

8.3.6 Wrth benderfynu ar geisiadau am hawlenni, bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried unrhyw gollfarnau sydd gan yr ymgeisydd a fyddai'n eu gwneud yn anaddas i weithredu'r safle ac addasrwydd y safle mewn perthynas â'r lleoliad a materion ynglŷn ag anhrefn.

Hawlenni Peiriannau Gemau Mewn Canolfannau Adloniant I Deuluoedd

8.3.7 Mae Canolfannau Adloniant i Deuluoedd didrwydded yn gallu cynnig peiriannau categori D yn unig ar hawlen peiriannau gemau. Gellir darparu unrhyw nifer o beiriannau categori D.

8.3.8 Ni all cais am hawlen ond cael ei gyflwyno gan berson sy'n meddiannu neu sy'n bwriadu meddiannu'r safle i gael ei ddefnyddio fel Canolfan Adloniant i Deuluoedd ddidrwydded ac, os yw'r ymgeisydd yn unigolyn, os yw'n 18 oed neu'n hŷn.

8.3.9 Ni ellir ond rhoi'r hawlen os yw'r awdurdod trwyddedu'n fodlon y bydd y safle'n cael ei ddefnyddio fel Canolfan Adloniant i Deuluoedd ddidrwydded ac os ymgynghorwyd â phrif swyddog yr heddlu ar y cais.

8.3.10 Nid oes ffurflen gais benodol ar gyfer yr hawlen hon, ond mae'r awdurdod trwyddedu wedi creu **ffurflen gais leol** at y diben. Rhaid cyflwyno cynllun ar gyfer y Ganolfan Adloniant i Deuluoedd ddidrwydded gyda phob cais.

Hawlenni Gemau Clybiau â Hawlenni Peiriannau Gemau Clybiau

8.3.11 Gall yr awdurdod trwyddedu roi hawlenni gemau clybiau i glybiau aelodau a Sefydliadau Lles y Glowyr (ond nid i glybiau masnachol) sy'n caniatáu darparu peiriannau gemau, gemau siawns gyfartal a gemau siawns fel sydd yn y rheoliadau.

8.3.12 Os nad yw clwb aelodau neu sefydliad lles y glowyr yn dymuno cael yr ystod lawn o gyfleusterau sy'n cael eu caniatáu drwy hawlen gemau clybiau, gallant wneud cais am hawlen peiriant gemau clybiau, gan ddefnyddio'r ffurflen benodol.

8.3.13 Mae angen i ddeiliaid hawlenni gemau clybiau a hawlenni peiriannau gemau clybiau gydymffurfio â'r cod ymddygiad sydd wedi'i gyhoeddi gan y Comisiwn Gamblo ar leoliad a gweithrediad y peiriannau.

Trwyddedau Peiriannau Gemau Mewn Safleoedd â Thrwydded Cyflenwi Alcohol

8.3.14 Gall yr awdurdod trwyddedu roi hawlen peiriannau gemau i ddeiliaid trwyddedau cyflenwi alcohol dan Ddeddf Trwyddedu 2003 sy'n caniatáu unrhyw nifer o beiriannau categori C a D mewn safleoedd trwyddedig.

8.3.15 Rhaid i'r cais gael ei wneud gan ddeiliad y drwydded safle i gyflenwi alcohol, a roddwyd dan Ddeddf Trwyddedu 2003.

8.3.16 Gall yr awdurdod trwyddedu amrywio nifer a chategori'r peiriannau gemau a awdurdodir gan yr hawlen os yw'n ystyried bod angen er mwyn hyrwyddo'r amcanion trwyddedu.

8.3.17 Mae angen i ddeiliaid hawlenni peiriannau gemau mewn safleoedd trwyddedig gydymffurfio â'r cod ymarfer a gyflwynwyd gan y Comisiwn Gamblo ar leoliad a gweithrediad peiriannau.

8.3.18 Nid oes ffurflen benodol ar gyfer yr hawlen hon, ond mae'r awdurdod trwyddedu wedi creu **ffurflen gais leol** at y diben.

Hawlenni Gemau Gwobr

8.3.19 Gall yr awdurdod trwyddedu roi hawlenni gemau â gwobr i awdurdodi darparu cyfleusterau ar gyfer gemau gyda gwobrau ar safleoedd penodol.

8.3.20 Rhaid i'r cais gael ei wneud gan y sawl sy'n meddiannu neu'n bwriadu meddiannu'r safle ac, os yw'r ymgeisydd yn unigolyn, sy'n 18 oed neu'n hŷn.

8.3.21 Mae gofyn i ymgeiswyr nodi pa fath o gemau maent yn bwriadu eu cynnig yn eu cais.

8.3.22 Nid oes ffurflen benodol ar gyfer yr hawlen hon, ond mae'r awdurdod trwyddedu wedi creu **ffurflen gais leol** at y diben.

8.4 Cofrestriadau

8.4.1 Mae'r Ddeddf yn nodi mai 'awdurdodau lleol' sy'n gyfrifol am gofrestru cymdeithasau i gynnal **Loterïau Cymdeithasau Bach**, yn hytrach nag awdurdodau trwyddedu. Er cysondeb, cyfeirir at Gyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam, gan mai hwn yw'r awdurdod lleol a ddiffinnir dan Adran 25 yn y Ddeddf, fel yr awdurdod trwyddedu yn y ddogfen hon.

8.4.2 Rhaid i geisiadau ar gyfer cofrestriadau loterïau cymdeithasau bach fod ar y ffurflen benodol gyda'r ffi gofrestru ofynnol a'r holl ddogfennau angenrheidiol y bydd yr awdurdod trwyddedu eu hangen.

8.4.3 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn gofyn i ymgeiswyr ddarparu copi o'u telerau a'u hamodau a'u cyfansoddiad i sicrhau nad ydynt yn gymdeithas fasnachol.

8.5 Asesiadau risg Lleol

8.5.1 Mae **Amodau Trwyddedau a Chod Ymarfer** y Comisiwn Gamblo'n nodi'r angen i weithredwyr ystyried risgiau lleol yn ffurfiol.

8.5.2 Mae cod Cyfrifoldeb Cymdeithasol 10.1.1 yn ei gwneud yn ofynnol i bob deiliad trwydded safle asesu'r risgiau lleol i'r amcanion trwyddedu sy'n dod yn sgil darparu cyfleusterau gamblo ar bob un o'u safleoedd, a bod â pholisïau, gweithdrefnau a mesurau rheoli i liniaru'r risgiau hynny. Wrth gynnal asesiad risg, rhaid i ddeiliaid trwydded ystyried y materion a nodir yn y datganiad polisi hwn.

8.5.3 Rhaid cynnal asesiad risg lleol wrth wneud cais am drwydded safle newydd a rhaid ei ddiweddaru:

- wrth wneud cais am amrywio trwydded safle;
- i ystyried unrhyw newidiadau sylweddol o ran risgiau lleol;
- pan mae newidiadau sylweddol ar safle deiliad trwydded a allai effeithio ar eu mesurau i liniaru risgiau lleol.

8.5.4 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn disgwyl i bob asesiad risg drafod y penawdau bras canlynol:

- Cyfeiriad at unrhyw risgiau lleol penodol;
- Sut mae'r gweithredwr yn bwriadu lliniaru'r risgiau hyn;
- Sut fydd y gweithredwr yn monitro'r risgiau.

8.5.5 Mae'r **risgiau lleol** a nodwyd gan yr awdurdod trwyddedu yn cynnwys, ond heb eu cyfyngu i:

- bellter y safle oddi wrth sefydliadau sensitif, fel ysgolion, canolfannau i oedolion diamddiffyn, neu ardaloedd preswyl sydd â nifer o deuluoedd â phlant;
- natur gweithgareddau gamblo a chategorïau'r peiriannau gemau sy'n cael eu darparu ar y safle;
- unrhyw gyfyngiadau ar oedran neu ofynion gwahanu sy'n angenrheidiol ar y safle i amddiffyn plant a phobl ifanc;
- faint o unigolion diamddiffyn sydd yn yr ardal o amgylch y safle.

8.5.6 Mae gofyn i weithredwyr sicrhau bod yr asesiad risg ar gael i awdurdodau trwyddedu pan mae cais yn cael ei gyflwyno a dylid cadw copi ar y safle neu fel arall i fod ar gael ar gais, a bydd yn rhan o drefn archwilio'r Cyngor neu o ymchwilio i gwynion.

9. Cwynion Yn Erbyn Safleoedd Trwyddedig

9.0.1 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ymchwilio i gwynion yn erbyn safleoedd trwyddedig mewn perthynas â materion sy'n ymwneud â'r amcanion trwyddedu. Yn y lle cyntaf, mae cwynwyr yn cael eu hannog i gyflwyno'r gŵyn yn uniongyrchol i'r deiliad trwydded neu'r busnes perthnasol i geisio datrys y mater yn lleol.

9.0.2 Pan mae person/sefydliad sydd â chysylltiad wedi cwyno am safle trwyddedig, neu wedi cyflwyno cais dilys i drwydded gael ei hadolygu, gallai'r Cyngor i ddechrau awgrymu cyfarfod cymodi i fynd i'r afael â'r materion sy'n peri pryder a'u hegluro.

9.0.3 Ni fydd y broses hon yn diddymu hawl unrhyw rai sydd â chysylltiad neu unrhyw ddeiliad trwydded i wrthod cymryd rhan yn y cyfarfod cymodi.

9.0.4 Bydd ystyriaeth briodol yn cael ei rhoi i bob cwyn oni bai yr ystyrir eu bod yn ofer, blinderus neu'n ailadroddus.

10. Gwybodaeth Bellach

10.1 Peiriannau gemau

10.1.1 Mae'r awdurdod trwyddedu'n nodi bod y term "peiriant gemau" yn cynnwys pob peiriant y gall pobl gamblo arno ac nid yw'r term ond wedi'i nodi yn y Ddeddf gan ei fod yn un mae pobl yn ei ddeall yn gyffredinol.

10.1.2 Mae diffiniad "peiriant gemau" yn ehangach yn Neddf Gamblo 2005 na'r diffiniad mewn deddfwriaeth gemau flaenorol ac mae'n cynnwys pob math o weithgareddau gamblo y gellir eu gwneud ar beiriant, gan gynnwys betio ar ddigwyddiadau rhithwir.

10.1.3 Dylid nodi, fodd bynnag, bod peiriannau sgil a pheiriannau gemau'n cael eu gwahaniaethu a bod eithriadau pwysig yn dal i fod ar gyfer cyfarpar penodol nad yw'n cael ei ystyried yn beiriant gemau, hyd yn oed pan mae modd gamblo arno, er enghraifft, cyfrifiadur personol yn y cartref.

10.1.4 Er mwyn i safle osod peiriannau gemau, mae fel arfer angen awdurdodiad. Fel arfer, mae hwn ar ffurf:

- trwydded weithredu gan y Comisiwn **a** thrwydded safle gamblo gan yr awdurdod trwyddedu;
- trwydded safle cyflenwi alcohol; neu
- hawlen peiriannau gemau.

10.1.5 Pan mae awdurdod trwyddedu'n pryderu ynglŷn â chynhyrchu, cyflenwi, gosod a chynnal a chadw neu drwsio peiriannau gemau, neu'r modd y maent yn gweithredu, byddant yn cysylltu â'r Comisiwn am arweiniad.

10.1.6 Mae rheoliadau'n diffinio pedwar categori o beiriant gemau: categorïau A, B, C a D ac mae categori B wedi'i rannu'n bum is-gategori arall. Mae uchafswm y peiriannau a ganiateir yn amrywio yn ôl math y safle.

10.1.7 Nid oes isafswm oedran i chwarae ar beiriannau gemau categori D, ond mae'n rhaid bod yn 18 oed neu'n hŷn i chwarae ar beiriannau gemau categori A, B neu C.

10.1.8 Gweler **Atodiad D** am ragor o wybodaeth ynglŷn â chategorïau peiriannau a hawliau.

10.2 COFRESTR DRWYDDEDU

10.2.1 O dan y Ddeddf, mae angen i bob awdurdod trwyddedu gadw **cofrestr drwyddedu** sy'n cynnwys

- cofnod o bob Trwydded Safle, tystysgrif safle clwb a thrwydded bersonol mae'n eu rhoi,
- cofnod o bob Hysbysiad Digwyddiad Dros Dro mae'n ei dderbyn,
- cofnod o'r holl geisiadau eraill mae'n eu derbyn, hysbysiadau mae'n eu derbyn ac unrhyw wrth-hysbysiad mae'n ei roi, a
- gwybodaeth arall fel y mae rheoliadau'n ei nodi.

10.2.2 Bydd y wybodaeth sydd ar y gofrestr drwyddedu ar gael i'r cyhoedd ei harchwilio yn ystod oriau swyddfa, am ddim, a gellir darparu copi o'r wybodaeth honno ar gais (am bris).

10.2.3 Dylai unrhyw un sy'n dymuno gweld y gofrestr drwyddedu eu hunain gysylltu â'r awdurdod trwyddedu drwy e-bost: **Licensingservice@wrexham.gov.uk** neu dros y ffôn 01978 298990 i drefnu apwyntiad.

10.2.4 I sicrhau bod y wybodaeth sydd yn y gofrestr yn cael ei chyflwyno mewn fformat priodol, bydd gofyn i unrhyw berson sy'n dymuno gweld y gofrestr eu hunain egluro pa ran o'r gofrestr maent yn dymuno iddi fod ar gael yn ystod yr apwyntiad.

10.3 Cronfa Ddata o Gofnodion Safleoedd

10.3.1 Mae cronfa ddata o drwyddedau safleoedd ar gael ar wefan y Comisiwn ac mae'n cynnwys gwybodaeth a gyflwynwyd gan awdurdodau trwyddedu. Gwefan y Comisiwn yw **www.gamblingcommission.gov.uk**.

Atodiad A: Rhestr Termau

Adolygiad: ar ôl rhoi trwydded safle, gall awdurdod cyfrifol neu berson/sefydliad sydd â chysylltiad ofyn i'r awdurdod trwyddedu adolygu'r drwydded oherwydd mater sy'n codi ar y safle mewn cysylltiad ag unrhyw un o'r tri amcan trwyddedu.

Amcanion Trwyddedu: mae tri amcan, sef:
- Atal gamblo rhag bod yn ffynhonnell o drosedd ac anhrefn, bod yn gysylltiedig â throsedd ac anhrefn, na chael ei ddefnyddio i gefnogi trosedd;
- Sicrhau bod gamblo'n cael ei wneud yn deg ac yn agored; ac
- Amddiffyn plant neu bobl diamddiffyn eraill rhag niwed neu gamfanteisio drwy gamblo.

Amodau: mae dau fath o amodau:

Amodau Diofyn - mae'r rhain wedi'u nodi mewn rheoliadau a byddant ynghlwm â thrwyddedau safle o bob dosbarth, oni bai eu bod wedi'u heithrio gan yr awdurdod trwyddedu.

Amodau Gorfodol - mae'r amodau hyn yn cael eu gosod gan yr Ysgrifennydd Gwladol (mae rhai wedi'u nodi yn y Ddeddf a bydd rhai'n cael eu nodi gan reoliadau) a fydd yn cael eu gosod ar fath penodol o drwydded safle yn awtomatig. Ni fydd gan yr awdurdod trwyddedu unrhyw ddisgresiwn i addasu neu dynnu'r amodau hyn.

Asesiadau Risg: yr angen, dan god Cyfrifoldeb Cymdeithasol 10.1.1, i weithredwyr asesu'r risgiau lleol i'r amcanion trwyddedu sy'n dod yn sgil darparu cyfleusterau gamblo ar bob un o'u safleoedd, a bod â pholisïau, gweithdrefnau a mesurau rheoli i liniaru'r risgiau hynny.

Awdurdod Cyfrifol: rhaid i gyrff cyhoeddus gael gwybod am geisiadau ac mae ganddynt hawl i gyflwyno sylwadau i'r awdurdod trwyddedu. Maent yn cynnwys:
- yr awdurdod trwyddedu y mae'r safle wedi'i leoli'n rhannol neu'n gyfan gwbl o fewn ei ardal,
- y Comisiwn Gamblo,
- prif swyddog yr heddlu neu brif gwnstabl ar gyfer yr ardal y mae'r safle wedi'i leoli'n rhannol neu'n gyfan gwbl oddi mewn iddi,
- yr awdurdod tân ac achub ar gyfer yr un ardal,
- yr awdurdod cynllunio lleol ar gyfer yr ardal y mae'r safle wedi'i leoli'n rhannol neu'n gyfan gwbl oddi mewn iddi,
- yr awdurdod perthnasol sydd â swyddogaethau mewn perthynas â llygredd yn yr amgylchedd neu niwed i iechyd pobl ar gyfer yr ardal y mae'r safle wedi'i leoli'n rhannol neu'n gyfan gwbl oddi mewn iddi,
- corff sydd wedi'i ddynodi gan yr awdurdod trwyddedu fel un cymwys i roi cyngor ynglŷn ag amddiffyn plant rhag niwed,
- yr Adran Cyllid a Thollau,
- unrhyw un arall a nodir mewn rheoliadau gan yr Ysgrifennydd Gwladol.

Awdurdod Trwyddedu: yr ardal, y fwrdeistref neu'r awdurdod unedol sy'n gyfrifol am drwyddedu gamblo a gweithgareddau eraill yn yr ardal.

Betio Ods Penodol: os yw gamblwr yn gallu pennu faint y byddent yn ei ennill o fet wrth ei gosod (ac nad 'gêm' yw'r gweithgaredd), mae'n debygol o fod yn fetio gydag ods penodol.

Bingo: mae dau fath o bingo:

> **Bingo Trosiant Uchel** - bingo lle mae cyfanswm arian betio a gwobrau mewn unrhyw gyfnod o 7 niwrnod yn fwy na £2,000. Ni all bingo trosiant uchel ond cael ei gynnal mewn casinos neu neuaddau bingo.
>
> **Bingo Trosiant Isel** (a ddisgrifir weithiau fel bingo trosiant heb fod yn uchel) - bingo lle mae cyfanswm arian betio a gwobrau mewn unrhyw gyfnod o 7 niwrnod yn llai na £2,000. Gall bingo trosiant isel gael ei gynnal mewn tafarndai a chlybiau, ac mewn safleoedd sydd â Hawlen Gemau â Gwobr neu Hawlen Peiriannau Gemau mewn Canolfan Adloniant i Deuluoedd ddidrwydded.

Canllaw i Awdurdodau Lleol: canllaw a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Gamblo dan yr enw Saesneg *'Guidance to Local Authorities'*.

Canolfan Adloniant i Deuluoedd: mae 2 fath o Ganolfan Adloniant i Deuluoedd: trwyddedig a didrwydded. Yn y ddau achos, gall plant a phobl ifanc fynd i'r safle heb oedolyn a defnyddio peiriannau categori D. Gall Canolfan Adloniant i Deuluoedd drwyddedig ddarparu peiriannau categori C a D, ond dim ond rhai 18 oed neu hŷn all ddefnyddio peiriannau categori C. Ni all Canolfan Adloniant i Deuluoedd ddidrwydded ond darparu peiriannau categori D.

Canolfan Gemau i Oedolion: safleoedd gamblo trwyddedig sy'n gallu darparu peiriannau gemau. Dim ond oedolion (rhai 18 oed neu hŷn) all fynd i Ganolfan Gemau i Oedolion.

Casino: mae 3 math o gasino yn gallu bodoli yng Nghymru a Lloegr: mawr, bach neu rai "pitw" (casinos a oedd yn bod o dan yr hen gyfraith ac sydd wedi cadw eu trwyddedau dan y gyfraith newydd). Mae'r gwahaniaethau'n seiliedig ar eu maint yn gyffredinol a nifer y peiriannau a'r byrddau gemau y gellir eu darparu. Gall casinos ddarparu gemau casino (gemau nad ydynt yn rhai siawns gyfartal ac a allai gynnwys chwarae yn erbyn banc) a bingo, yn ogystal â pheiriannau gemau.

Clwb: mae Deddf 2005 yn cydnabod bod 2 fath o glwb: **clybiau aelodau** (o leiaf 25 o aelodau ac wedi'i sefydlu at ddibenion ar wahân i chwarae gemau oni bai ei fod yn glwb bridge neu chwist, gan gynnwys Sefydliadau Lles y Glowyr); a **chlybiau masnachol**. Gellir cynnal gemau siawns gyfartal heb ddarparu unrhyw hawlen arall cyhyd â bod y symiau betio a'r gwobrau'n llai na'r cyfyngiadau. Ar ben hynny, gellir cynnal bingo trosiant isel ac os yw'n glwb bridge neu chwist, yna gellir chwarae bridge neu chwist.

Chwarae Gemau: chwarae gêm siawns am wobr. Mae hyn yn cynnwys gêm o siawns pur (neu lwc), gemau sydd ag elfen gyfun o sgil a siawns, a gemau lle gall "sgil eithriadol" ddileu'r elfen o siawns. Nid yw chwaraeon wedi'u cynnwys yn niffiniad gemau siawns.

Eithrio Gamblo: gellir gwneud mân gamblo penodol mewn safleoedd preifat, gweithleoedd, tafarndai a chlybiau heb fod angen trwydded na chofrestru.

Ffair Deithiol: ffair sy'n darparu difyrion 'yn bennaf neu'n unig' a rhaid iddi fod ar safle sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer ffeiriau am ddim mwy na 27 niwrnod fesul blwyddyn galendr. Gall ffeiriau ddarparu gemau â gwobrau a pheiriannau gemau categori D.

Gemau â Gwobrau: gemau pan nad yw natur a maint y wobr yn dibynnu ar nifer y chwaraewyr neu'r symiau betio, e.e. bingo gyda gwobrau nad ydynt yn rhai ariannol.

Gemau Siawns Gyfartal: gemau nad ydynt yn cynnwys chwarae na betio yn erbyn banc a lle mae'r siawns o ennill yn gyfartal i bob un sy'n cymryd rhan.

Hawlen Gemau â Gwobrau: hawlen sy'n cael ei rhoi gan yr Awdurdod Trwyddedu sy'n caniatáu cynnal gemau â gwobrau.

Hawlen Gemau Clybiau: hawlen i alluogi'r safle i ddarparu peiriannau gemau (tri pheiriant o gategorïau B3A, B4, C neu D), gemau siawns gyfartal a gemau siawns (wedi'u cyfyngu i bontŵn neu chemin de fer).

Hawlen Peiriannau Clybiau: hawlen i alluogi safleoedd i ddarparu peiriannau gemau (tri pheiriant o gategorïau B3A, B4, C neu D).

Hawlen Peiriannau Gemau Safleoedd Trwyddedig: mae'n caniatáu i dafarndai gael mwy na 2 beiriant, cyhyd ag mai prif bwrpas y safle yw bod yn dafarn, yn hytrach na chanolfan adloniant gyda bar.

Hysbysiad Defnydd Achlysurol: hysbysiad y gellir ei roi mewn perthynas â thrac yn unig (gweler isod) sy'n caniatáu betio ar drac heb fod angen trwydded safle.

Hysbysiadau Defnydd Dros Dro: hysbysiad sy'n caniatáu mathau cyfyngedig o gamblo am gyfnod cyfyngedig ar safle sydd heb drwydded safle.

Loteri: mae Deddf 2005 yn cydnabod 2 fath o loteri; loteri syml a loteri gymhleth. Yn y ddau achos, mae chwaraewyr yn talu i gymryd rhan ac mae gwobrau'n cael eu dyrannu. Mewn loteri syml, mae'r dyraniad hwnnw drwy siawns yn unig, ond mewn loteri gymhleth, gall fod gamau ychwanegol nad ydynt yn ddibynnol ar siawns. Mae rhai loterïau wedi'u heithrio rhag cael eu rheoleiddio (gweler isod).

Loteri Anfasnachol Achlysurol: gweler Loterïau Eithriedig isod.

Loteri Cymdeithas Fach: mae'r rhain ar gyfer cymdeithasau anfasnachol (cymdeithas a sefydlwyd ac sy'n cael ei chynnal at ddibenion elusennol; er mwyn galluogi cymryd rhan mewn, neu gefnogi, chwaraeon, athletau neu weithgaredd diwylliannol; neu at unrhyw ddiben anfasnachol arall ar wahân i fudd preifat) ac mae'n rhaid iddynt gofrestru eu loterïau gyda'r awdurdod lleol.

Loteri Fawr: pan mae cyfanswm gwerth y tocynnau mewn unrhyw loteri unigol yn fwy na £20,000 neu £250,000 mewn loterïau ar wahân yn ystod un flwyddyn galendr. Mae angen trwydded weithredu gan y Comisiwn Gamblo ar gyfer y math hwn o loteri.

Loterïau Eithriedig: gall mathau penodol o loteri gael eu cynnal heb drwydded gan y Comisiwn Gamblo na chofrestru gyda'r awdurdod lleol. Y rheiny yw loterïau achlysurol anfasnachol, loterïau preifat a loterïau cwsmeriaid.

Peiriant Betio Ods Penodol: mae peiriannau betio ods penodol yn fath o beiriannau gemau sydd yn gyffredinol yn ymddangos mewn siopau betio trwyddedig. Mae sgriniau cyffwrdd ar y peiriannau hyn ac maent yn edrych yn debyg i beiriannau cwis sy'n gyffredin mewn tafarndai a chlybiau. Maent fel arfer yn cynnig nifer o gemau, a rwlét yw'r mwyaf poblogaidd.

Peiriant Crafanc: peiriant gwobr nad yw'n un ariannol lle mae pob gwobr y gellir ei hennill yn cynnwys gwrthrych unigol (fel tegan meddal) sy'n cael ei ennill drwy lwyddo i ddefnyddio'r peiriant i wahanu un neu fwy o eitemau oddi wrth ei gilydd.

Peiriant Gemau: peiriant sy'n cael ei ddefnyddio i gamblo. Mae'r rhain yn cael eu rhannu'n 8 categori (A, B1, B2, B3A, B3, B4, C a D), gan ddibynnu ar uchafswm y symiau betio ac uchafswm y gwobrau. Gellir defnyddio gwahanol gategorïau o beiriannau mewn gwahanol fathau o safleoedd gamblo trwyddedig ac o dan wahanol hawlenni.

Peiriant Sgiliau gyda Gwobrau: peiriant lle mae ennill gwobr yn dibynnu ar sgil y chwaraewr yn unig ac nid oes unrhyw elfen o siawns. Nid yw'r rhain yn cael eu rheoleiddio.

Person Ifanc: at ddibenion Deddf Gamblo 2005, unrhyw un nad yw'n blentyn ond sy'n iau na 18 oed.

Plentyn: at ddibenion Deddf Gamblo 2005, unrhyw un o dan 16 oed.

Safle Betio: safle gamblo trwyddedig sy'n gallu darparu cyfleusterau betio a pheiriannau gemau. Dim ond oedolion (rhai 18 oed neu hŷn) all fynd i safle betio oni bai fod y safle ar drac.

Safle Bingo: safle gamblo trwyddedig a all ddarparu bingo trosiant uchel a pheiriannau gemau.

Sylwadau perthnasol: sylwadau sy'n cael eu gwneud gan awdurdodau cyfrifol neu rai sydd â chysylltiad o fewn y cyfnod penodedig, sy'n ymwneud â hyrwyddo o leiaf un o'r tri amcan trwyddedu, sydd heb eu tynnu yn eu holau; ac, ym marn yr awdurdod trwyddedu, nad ydynt yn ofer neu'n flinderus.

Tafarn: safle sydd â thrwydded safle dan Ddeddf Trwyddedu 2003 i werthu alcohol i'w yfed ar y safle mewn bar lle mae alcohol yn cael ei weini i gwsmeriaid. Gall tafarndai gael 2 beiriant gemau categori C neu D. Os oes gan dafarn Hawlen Peiriannau Gemau Safleoedd Trwyddedig (gweler uchod), gall gael mwy o beiriannau gemau.

Trac: safle lle mae rasys neu ddigwyddiadau chwaraeon eraill yn cael eu cynnal e.e. rasio ceffylau, rasio cŵn, athletau, pêl-droed, rasio moduron, ac ati.

Atodiad B: Dirprwyo Penderfyniadau

Mater dan sylw	Y Cyngor Llawn	Is-bwyllgor y Pwyllgor Trwyddedu	Swyddogion
Cymeradwyo datganiad polisi'r Awdurdod Trwyddedu yn derfynol	**X**		
Polisi ynglŷn â chasinos	**X**		
Gosod ffioedd (lle bo hynny'n briodol)		**X** (os yw wedi'i ddirprwyo gan y Cyngor Llawn)	
Cais am drwydded safle		**X** Pan mae sylwadau wedi eu derbyn a heb eu tynnu'n eu holau	**X** Pan nad oes unrhyw sylwadau wedi derbyn/ pan mae sylwadau wedi'u tynnu'n eu holau
Cais am amrywiad i drwydded		**X** Pan mae sylwadau wedi eu derbyn a heb eu tynnu'n eu holau	**X** Pan nad oes unrhyw sylwadau wedi derbyn/ pan mae sylwadau wedi'u tynnu'n eu holau
Cais am drosglwyddo trwydded		**X** Pan mae sylwadau wedi eu derbyn gan y Comisiwn neu awdurdod cyfrifol	**X** Pan nad oes unrhyw sylwadau wedi eu derbyn gan y Comisiwn neu awdurdod cyfrifol
Cais am ddatganiad dros dro		**X** Pan mae sylwadau wedi eu derbyn a heb eu tynnu'n eu holau	**X** Pan nad oes unrhyw sylwadau wedi derbyn/ pan mae sylwadau wedi'u tynnu'n eu holau
Adolygu trwydded safle		**X**	
Cais am hawlenni gemau clybiau/ peiriannau clybiau		**X** Pan mae gwrthwynebiadau wedi eu derbyn a heb eu tynnu'n eu holau	**X** Pan nad oes unrhyw wrthwynebiadau wedi'u derbyn/pan mae gwrthwynebiadau wedi eu tynnu'n eu holau
Canslo hawlenni gemau clybiau/ peiriannau clybiau		**X**	
Ceisiadau am drwyddedau eraill			**X**
Canslo hawlenni peiriannau gemau safleoedd trwyddedig			**X**
Ystyried hysbysiad defnydd dros dro			**X**
Penderfyniad i roi gwrth-hysbysiad i hysbysiad defnydd dros dro		**X**	

X yn dangos y lefel isaf y gellir dirprwyo penderfyniadau iddi

Atodiad C CRYNODEB O BEIRIANNAU GEMAU

Crynodeb O Ddarpariaeth Peiriannau Gan Safleoedd

Math y Safle	A	B1	B2	B3	B4	C	D
Casino mawr (cyfradd peiriannau i fyrddau o 5-1 hyd at yr uchafswm)		Uchafswm o 150 o beiriannau Unrhyw gyfuniad o beiriannau yng nghategorïau B i D (ac eithrio peiriannau B3A), o fewn yr uchafswm o 150 (yn ddibynnol ar y gyfradd peiriannau i fyrddau)					
Casino bach (cyfradd peiriannau i fyrddau o 2-1 hyd at yr uchafswm)		Uchafswm o 80 o beiriannau Unrhyw gyfuniad o beiriannau yng nghategorïau B i D (ac eithrio peiriannau B3A), o fewn yr uchafswm o 80 (yn ddibynnol ar y gyfradd peiriannau i fyrddau)					
Casino cyn Deddf 2005 (dim cyfradd peiriannau i fyrddau)		Uchafswm o 20 peiriant yng nghategorïau B i D (ac eithrio peiriannau B3A), neu unrhyw nifer o beiriannau categori C neu D yn lle hynny					
Safleoedd betio a thraciau sy'n cael eu defnyddio ar gyfer betio pwls			Uchafswm o 4 peiriant yng nghategorïau B2 i D (ac eithrio peiriannau B3A)				
Safleoedd bingo				Uchafswm o 20% o gyfanswm y peiriannau gemau sydd ar gael i'w defnyddio ar y safle yng nghategorïau B3 neu B4		Dim cyfyngiad ar beiriannau categori C neu D	
Canolfan Gemau i Oedolion				Uchafswm o 20% o gyfanswm y peiriannau gemau sydd ar gael i'w defnyddio ar y safle yng nghategorïau B3 neu B4		Dim cyfyngiad ar beiriannau categori C neu D	
Canolfan Adloniant i Deuluoedd â thrwydded						Dim cyfyngiad ar beiriannau categori C neu D	
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (gyda hawlen)							Dim cyfyngiad ar beiriannau categori D
Clybiau neu sefydliadau lles y glowyr (gyda hawlenni)				Uchafswm o 3 pheiriant yng nghategorïau B3A neu B4 i D			
Sefydliadau cymwys â thrwydded cyflenwi alcohol						1 neu 2 beiriant o gategori C neu D yn awtomatig wrth hysbysu	
Sefydliadau cymwys â thrwydded cyflenwi alcohol (gyda hawlen peiriannau gemau mewn safleoedd trwyddedig)						Nifer y peiriannau categori C neu D fel sydd wedi'i nodi ar yr hawlenni	
Ffair deithiol							Dim cyfyngiad ar beiriannau categori D

Crynodeb O Gategorïau Peiriannau Gemau A Hawliau

Mae crynodeb llawn o'r rhain ar gael ar Gambling Commission website